

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยสรุป อภิปรายผล และกำหนดข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันใน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2. สมมติฐานของการวิจัย

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

3.2 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5,058 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อในทะเบียนราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 371 คน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการในการเสนอปัญหา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบสอบถามและคำถามเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) มีระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยคำถามจะครอบคลุมรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับเสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ

6.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ (Index of Item Objective congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน

- 1) การแจกแจงความถี่ (Frequency)
- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

- 1) การเปรียบเทียบรายคู่ (t -test)
- 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One - Way ANOVA)

7. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม พอสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

7.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

7.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนในเขตตำบลมิตรภาพ อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 371 คน พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 และ เพศหญิง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20

7.1.2 อายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-53 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 รองลงมามีอายุ 54 ปีขึ้นไป จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 และมีอายุระหว่าง 18-35 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 ตามลำดับ

7.1.3 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ม.1-ม.6 จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 รองลงมา ป.4-ป.6 จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 และระดับอนุปริญญาขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 ตามลำดับ

7.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม

7.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

7.2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

7.2.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

7.2.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

7.2.5 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดงานวันสำคัญต่าง ๆ การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ ควรจัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างที่เป็นภาคเอกชนหรือตัวแทนจากประชาชน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก โครงการที่จะบรรจุเข้าในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการประกาศผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบทุกปี ควรมีการประกาศผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบทุกปี

ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชนบรรจุในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาของประชาชนในโอกาสต่อไปควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ในงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานเป็นกรรมการตรวจรับงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

8. อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

8.1 สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นุกูล วัฒนากร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหาร

ส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เรืองยศ ปรีดี (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและราย 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลกมลาไสยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ นริศ ขำนุรักษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 74.7 มีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบลอยู่ในระดับต่ำ ไม่สอดคล้องกับ วรพจน์ ประชิตวัตติ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย ไม่สอดคล้องกับ ไพศาล เขาวณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอำเภอฉวาง ต่อการบริหารท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ ไม่สอดคล้องกับ สมบูรณ์ กนกหงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรในชุมชนโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลได้มีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา และเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการรับฟังปัญหาและข้อเรียกร้องจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาให้ถูกต้อง เหมาะกับสภาพความเป็นจริง บทบาทในด้านการประสานงานหรือเป็นสื่อกลาง

ระหว่างรัฐกับประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารสนเทศที่ประชาชนในตำบลจะต้องรับรู้ เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวในภาคส่วนต่างๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็ทำหน้าที่ได้ดี

2. องค์ประกอบโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานมีการดำเนินงานระบอบเขต อำนาจหน้าที่ของกลุ่มประเภทของงานมิให้เกิดการซ้ำซ้อนของพนักงานและการมอบหมายงานให้ฝ่ายต่างๆรับผิดชอบ มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดกับประชาชนและได้รับรู้ปัญหาของประชาชนนำมาปรับปรุง กำหนดเป็นนโยบายให้ถูกประเด็นปัญหาและจะนำมาซึ่งความเจริญของท้องถิ่นในระดับที่ดีมากขึ้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีคุณภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

8.2 สมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีคุณภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน

8.2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีคุณภาพที่เพศแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอ กมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลกมลาไสยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้กำหนดเพศในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแต่ให้โอกาสทั้งเพศชาย เพศหญิงเท่าเทียมกัน ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ และมีการรายงานผลแต่ละขั้นตอนให้ประชาชนทราบ โดยไม่แยกเพศชาย เพศหญิง การได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึงและสภาพสังคมในปัจจุบันที่เปิดโอกาสให้เพศชายเพศหญิง มีความเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน ดังจะเห็นได้จากที่เพศหญิงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระดับ ท้องถิ่นและระดับประเทศ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการลดความแตกต่างระหว่างเพศ

8.2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีคุณภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วน ร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมไม่ แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ วรพจน์ ประชิตวัตติ

(2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย เช่น การเข้าไปตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เมื่อศึกษาระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ ระดับรายได้ที่มีแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลกมลาไสยแตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่าง คนที่มีอายุระหว่าง 18 – 54 ปี ขึ้นไปเป็นคนที่มีการศึกษาและมีอาชีพเป็นหลักแหล่ง จึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันและสามารถที่จะรับรู้และสนใจข่าวสารข้อมูลทางราชการได้และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบางอย่างไม่ได้จำกัดในเรื่องอายุ ประกอบกับในปัจจุบันมีการแพร่กระจายของสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์เข้าไปในทงพื้นที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเสมอภาคกัน

8.2.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ บุญเทียน จันสุข (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องระดับการศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลกมลาไสยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ประชาชนสามารถที่จะรับรู้ข่าวสารข้อมูลทางราชการได้ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องมีข้อจำกัดในเรื่องระดับการศึกษา ทำให้สามารถที่เก็บเกี่ยวเอาประสบการณ์ เพิ่มวุฒิภาวะความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งสังคมที่เป็นระบบเปิดคนในสังคมสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ

ดำเนินงาน ทำให้ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่เป็นอุปสรรคหรือเป็นปัญหาต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยทำให้สามารถทราบว่า ประชาชนในเขตตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น โดยใช้แนวทางส่งเสริมการทำงานเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

9.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาเกี่ยวกับการป้องกัน โรคและระงับ โรคติดต่อ การเสนอปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การตัดสินใจเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน โรคและระงับ โรคติดต่อ การดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การประเมินผลเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

9.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีระดับการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของหน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- _____. ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2547. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2547.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร
จำกัด, 2547.
- กรรณิกา ชมดี. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี
:โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติโชค ห้อยยี่ภู่. การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2550.
- ขอนแก่น,มหาวิทยาลัย. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2542.
- คู่มือพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท, 2547.
- จรัญ พันธุ์หนอง. ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2546. ถ่ายเอกสาร.
- จิรศักดิ์ สีใจเจริญ .การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน.การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม.
เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- จำลอง เงินดี. เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- จิรศักดิ์ บุญโชคช่วย. การจัดระเบียบตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2523.

- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทัศน์ 3(7) : 57; กรกฎาคม, 2526.
- ชำนาญ ชูบุรณ์. การกระจายอำนาจและการกระจายอำนาจการปกครองกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, 2539.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. รายงานผลการวิจัยการพัฒนาชนบทของประเทศไทย พ.ศ.2509-2520. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- ติน ประยูรพุทธี. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ตระกูล มีชัย. การกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ : บริษัท พีเพอร์ จำกัด, 2537.
- ทวี พันธุวสิษฐ์. การปกครองท้องถิ่น. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2537.
- ธรรมรส โชติกุลชร. การบริหารแบบมีส่วนร่วม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.
- ทะเบียนท้องถิ่นตำบลมิตรภาพ, สำนัก. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลมิตรภาพ. มหาสารคาม : ตำบลมิตรภาพ, 2550.
- เรียรัช บวรพชนก. การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมสุขภาพิบาลของหมู่บ้านพึ่งตนเองทางสาธารณสุขมูลฐานในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- ธเนศร์ เจริญเมือง. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : 179 การพิมพ์, 2537.
- ธวัชชัย หล่อวิริยะสกุล. การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล จริยะกุล. การมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- นริศ ขำนุรักษ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538. ถ่ายเอกสาร.

นิพัทธ์เวช สืบแสง. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

นริศ อินทรกำแหง.ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ปฏิบัติงานด้านโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
ถ่ายเอกสาร.

นิศากร วินิจฉัยภาค. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกิจกรรมของสหกรณ์
การเกษตร. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.
ถ่ายเอกสาร.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2537.

นุกูล วัฒนกร. การมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การ
บริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542. ถ่ายเอกสาร.

บรรเจิด อนุเวช. การมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ของ
องค์การ บริหารส่วนตำบล(อบต.) ศึกษาเฉพาะกรณี : อำเภอวังน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
ถ่ายเอกสาร.

บัญญัติ แก้วส่อง. รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในกระบวนการพัฒนา. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531.

_____ องค์การ : การออกแบบและพัฒนา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2539.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.

บุญเทียน จันสุข. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลมดลาไสย อำเภอ
มดลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 2548.

ปทุม ปิยากุล. การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาเขตปฏิบัติการ
ทางการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2543.
ถ่ายเอกสาร.